

Универзитет у Београду
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ
Број: 333/8-17.
Датум: 26.5.2010. године
БЕОГРАД-ЗЕМУН

На основу члана 44. став 1. тачка 7. Статута Пољопривредног факултета (2006. година) Наставно-научно веће факултета, на седници одржаној 26.5.2010. године, донело је

ОДЛУКУ

- I Утврђује се предлог студијског програма докторских академских студија **Агроекономија и рурални развој** и специјалистичких академских студија **Управљање у агробизнису и трговини**.
- II Студијски програми су саставни део ове Одлуке.
- III Предлаже се надлежном органу Универзитета доношење студијских програма.

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
ДЕКАН

Небојша Ралевић
(Проф. др Небојша Ралевић)

**СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ЗА
ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ НА
ОДСЕКУ ЗА АГРОЕКОНОМИЈУ**

**Студијски програм: АГРОЕКОНОМИЈА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ
Научно звање: Доктор наука – економске науке**

I година, I семестар

Ред. број	ПРЕДМЕТ	Шифра	Фонд часова ПР+СИР	ЕСПБ
01	Општа методологија научног рада (Миладиновић М. Слободан, Пешић В. Радмило, Љубановић-Ралевић И. Ивана)	ОМН	5+3	10
02	Математичко-статистичке методе (Лакић С. Нада, Ралевић Р. Небојша)	МСМ	5+3	10
03	Изборни блок 1*		5+3	10
	Аграрна и рурална политика Богданов Љ. Наталија, Божић Г. Драгица, Шеварлић М. Миладин)	АРП		
	Методе истраживања менаџмента у агробизнису (Мунђан М. Петар, Церанић М. Слободан, Живковић Љ. Драгић)	МИМ		
	Методе истраживања у трошковима, финансијама и инвестицијама агропривреде (Гогоић М. Петар; Васиљевић Р. Зорица, Средојевић Ј. Зорица)	МИТ		
УКУПНО			15+9	30

*Студент бира и полаже један предмет из изборног блока 1

I година, II семестар

Ред. број	ПРЕДМЕТ	Шифра	Фонд часова ПР+СИР	ЕСПБ
04	Изборни блок 2*		5+3	10
	Економика природних ресурса и заштита животне средине (Пешић В. Радмило)	ЕПРЕ		
	Рурална социологија (Јелић М. Сретен)	РУРС		
05	Изборни блок 3*		5+3	10
	Рурална економија II (Богданов Љ. Наталија)	РУЕК		
	Пословни системи у пољопривреди (Живковић Љ. Драгић)	ПОС		
06	Изборни блок 4*		5+3	10
	Управљање агромаркетингом (Ђоровић Т. Милутин)	УПА		
	Финансирање пословних система у пољопривреди (Зорица Р. Васиљевић, Зарић Д. Владе)	ФИПС		
УКУПНО			15+9	30
УКУПНО ГОДИНА			30+18	60

*Студент бира и полаже један предмет из изборних блокова 2, 3 и 4

II година, III семестар

Ред. број	ПРЕДМЕТ	Шифра	Фонд часова ПР+СИР	ЕСПБ
07	Изборни блок 5*		5+3	10
	Рурални туризам (Шеварлић М. Миладин)	РУТ		
	Системи пољопривредне производње (Рајић Н. Зоран, Мунђан М. Петар)	СИП		
08	Изборни блок 6*		5+3	10
	Економика органске производње (Средојевић Ј. Зорица)	ЕОР		
	Пројект менаџмент (Церанић М. Слободан)	ПРОМ		
	Докторска дисертација	ДДИ	0+8	10
УКУПНО:			10+14	30

*Студент бира и полаже један предмет из изборних блокова 5 и 6

II година, IV семестар

Ред. број	ПРЕДМЕТ	Шифра	Фонд часова ПР+СИР	ЕСПБ
09	Изборни блок 7*		5+3	10
	Економика инвестиција (Гогић М. Петар, Ивановић М. Сањин)	ЕКИ		
	Светска пољопривреда и прехранбена сигурност (Божић Г. Драгица, Шеварлић М. Миладин)	САПР		
10	Изборни блок 8*		5+3	10
	Управљање трошковима (Гогић М. Петар)	УТРО		
	Процена вредности пољопривредних предузећа (Ивановић М. Сањин)	УВП		
	Докторска дисертација	ДДИ	0+8	10
УКУПНО:			10+14	30
УКУПНО ГОДИНА			20+28	60

*Студент бира и полаже један предмет из изборних блокова 7 и 8

III година, V семестар

Ред. број	ПРЕДМЕТ	Шифра	Фонд часова ПР+СИР	ЕСПБ
11	Докторска дисертација	ДДИ	0+20	30
УКУПНО:			0+20	30

III година, VI семестар

Ред. број	ПРЕДМЕТ	Шифра	Фонд часова ПР+СИР	ЕСПБ
06	Докторска дисертација	ДДИ	0+20	30
УКУПНО:			0+20	30
УКУПНО ГОДИНА			0+40	60

Табела 5.1. Спецификација предмета на студијском програму докторских студија: Агроекономија и рурални развој

Назив предмета: Општа методологија научног рада		
Наставници: Миладиновић М. Слободан, Пешић В. Радмило, Љубановић-Ралевић И. Ивана		
Статус предмета: обавезни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет има за циљ да се студенту у оквиру дефинисаног фонда часова упознају са основама методологије научног рада и основним методама истраживања како би самостално могли да истражују, анализирају и формулишу ставове о разним друштвеним појавама.		
Исход предмета		
Од студента се очекује да покаже познавање: методологије научноистраживачког рада, методе истраживања – начини за прикупљање чињеница, научноистраживачки пројекти и пројектовање, израда пројекта, плана и програма истраживања, тимски рад, критичко мишљење и презентацију. Студенти се оспособљавају за научноистраживачки рад.		
Садржај предмета		
Појам и улога методологије научног рада. Теоријско методолошки приступ особености науке. Садржај науке и обележја. Појам и функција методологије. Методологија грана логике. Методологија и научна теорија. Извори методолошког сазнања. Саставни делови методологије. Основна научна парадигма и нова апологетска теорија. Појам методолошког поступка и основа одређивања његових фаза. Карактеристике основних фаза истраживања. Методолошка упутства, теорија и емпиријско истраживање. Истраживања друштвених појава, макро и микро истраживања. Методе истраживања-начини прикупљања чињеница у методологији научног рада. Општи метод, појам метода и врсте метода у методологији научно-истраживачког рада. Научно истраживачки пројекти и пројектовање. Постављање истраживања, избор теме, одређивање предмета истраживања, постављање хипотеза, избор и врсте искуствених метода, сређивање података и чињеница и научно објашњење.		
Препоручена литература		
Милић В. (1978): Социолошки метод, Београд. Богдановић М. (1993): Методолошке студије, Београд. Baliex D. K. (1994): Methods of Social Research, Manufactured in the United States of Amerika. Печујлић М., Милић В. (2002): Методологија друштвених наука, Београд. Шмођи Ш., Новковић Н., и др. (2004): Увод у научни метод, Нови Сад. Шушњић Ђ. (2005): Методологија, Београд. Mark Blaug (1990): Economic Theories. True or False?, Aldershot: Edward Elgar. R. V. Ekelund Jr., R. F. Hebert (2005): Povijest ekonomske teorije i metode, Mate, Zagreb. Sheila C. Dow (2005): Ekonomska metodologija, Politička kultura, Zagreb. R. V. Ekelund Jr., R. F. Hebert (2005): Povijest ekonomske teorije i metode, Mate, Zagreb. Bryman A. (2008): Social Research Methods, Oxford.		
Број часова активне наставе	предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Интерактивна настава, Метода усменог излагања (МУИ), Разговора (МР), Рад на тексту (МРТ), Писаних радова (МР), Комбиновану методу (КМ).		
Оцена знања		
Презентација пројекта 30 Семинарски рад 30 Активност на предавањима 10 Усмени испит 30		

Назив предмета: Математичко-статистичке методе		
Наставници: Лакић С. Нада, Ралевић Р. Небојша		
Статус предмета: обавезни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет треба да пружи докторанту неопходно знање из статистике за научноистраживачки рад у области аграрне економије.		
Исход предмета		
Оспособљавање за примену математичко-статистичких метода у примарној пољопривредној производњи и прехрамбеној индустрији.		
Садржај предмета		
Анализа временских серија: моделирање, класични модели, стационарани процеси, аутокорелациона функција и парцијална аутокорелациона функција, Воx-Jenkins-ови модели, структурни модели; Економетријска анализа: линеарни регресиони модели, методи најмањих квадрата, максималне веродостојности, модели са серијалном корелацијом и системима једначина; Динамички модели: динамизирање модела, време као независна променљива, серијална корелација, избор и оцењивање модела; предвиђање и прогнозирање; Моделирање агроекономског система: модели производње, залиха, замене, инвестиција, маркетинга, теорија игара и теорија одлучивања; Мултиваријациона анализа: дефиниција и класификација метода мултиваријационе анализе; Метод главних компонената: дефиниција, особине, интерпретација главних компоненти, оцена, тестирање, избор броја и примена главних компонената; Факторска анализа: геометријски приступ, статистички модел факторске анализе, издвајање и ротација фактора и факторски скорови; Дискриминациона анализа: појам, мере блискости (сличности и разлике), дискриминациона функција, оцењивање доприноса променљивих моделу, дискриминација и класификација јединица скупа и вредновање модела; Анализа груписања: дефинисање основних појмова, хијерархијски и нехијерархијски методи груписања, двостепена кластер анализа критеријуми за одређивање броја класа и оцена резултата груписања; Анализа класификационог стабла.		
Препоручена литература		
Ковачић З. (1998): Анализа временских серија. Економски факултет, Београд.		
Ковачић З. (1998): Мултиваријациона анализа. Економски факултет, Београд.		
Ивановић Б. (1977): Теорија класификације. Институт за економику индустрије, Београд.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Теоријска и практична настава се одржава за све области. Домаћи задаци и обрада података на компјутеру.		
Оцена знања		
Писмени део испита 60 поена и усмени испит 40 поена.		

Назив предмета: Аграрна и рурална политика		
Наставници: Богданов Љ. Наталија, Божић Г. Драгица, Шеварлић М. Миладин		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет треба да омогући студенту разумевање различитих концепцијских приступа у формулисању аграрне и руралне политике. Студент треба да упозна: еволуцију и механизаме имплементације аграрне и руралне политике; мере и инструменте у међународној пракси и националној аграрној и руралној политици.		
Исход предмета		
Разумевање аграрне политике и вештина презентације и компарације појединих концепцијских приступа. Способност анализе решења у националној и међународној аграрној и руралној политици и вештина компарирања релевантних параметара и индикатора. Способност ефикасног учења, критичког мишљења и евалуације наставе.		
Садржај предмета		
<i>Аграрна политика:</i> Теорија аграрне политике; Међународна трговинска и аграрна политика; Заједничка аграрна политика ЕУ (циљеви и механизми ЗАП, реформе ЗАП-а); Показатељи нивоа подршке пољопривреди; Национална аграрна политика.		
<i>Рурална политика:</i> Рурална политика у контексту других развојних политика; Политика руралног развоја – концепти, циљеви, мере, механизми и шеме финансирања – међународна искуства и пракса; Политика руралног развоја у међународним споразумима о пољопривреди; Национална политика руралног развоја.		
Препоручена литература		
1. Богданов Н. (2004): Пољопривреда у међународним интеграцијама и положај Србије, ДАЕЈ, Београд.		
2. Богданов Н. и сар. (2007): Међународна искуства у транзицији аграрног сектора и руралних подручја, ДАЕС и Пољопривредни факултет, Београд.		
3. Милановић М., Булатовић Б., Ивановић С., Ковачевић Р., Михајловић Л., Томић Д., Шеварлић М. (1999): Дугорочна политика аграрног развоја СРЈ, Савезно министарство за пољопривреду, Београд, стр. 1-131. The Long-term Agrarian Development Policy – FRY – Federal Ministry for Agriculture, Belgrade		
4. Поповић Весна (2003): Европска аграрна подршка и одрживи рурални развој, ИЕП, Београд		
5. Rabinowicz E. (2000): Agricultural policies and agricultural policy perspectives for CEECs joining the EU, Burrell and Oskam, A. eds. (2000) Agricultural policy and Enlargement of the European Union, Wageningen, NL, Wageningen University Press;		
6. Шеварлић М. (2003): Макроекономски показатељи транзиције агропривреде СР Југославије (1990-2000). Тематски зборник Симпозијума агроекономиста са међународним учешћем поводом 40 година Агроекономског одсека "Пољопривреда и и рурални развој у европским интеграцијама", Београд, 25-26. септембар 2003. Институт за агрономију, Пољопривредни факултет, Београд, стр. 106-114.		
7. Шеварлић М., Томић Д. (2007): Мере аграрне и руралне политике у Србији – компатибилност са другим земљама, Тематски зборник "Аграрна и рурална политика у Србији: реформе у периоду транзиције и предлог мера за 2008. годину", ДАЕС, Београд, стр. 13-22.		
8. Шеварлић М., Томић Д. (2008): Развој, стање и перспективе агроекономске струке и науке у Србији, Тематски зборник "Агроекономска наука и струка у транзицији образовања и агропривреде", Београд, Институт за агрономију, Пољопривредни факултет, Београд, стр. 37-54.		
9. Шеварлић М., Николић Марија (2009): Задругарство у транзицији пољопривреде и руралном развоју Србије – компарација са државама на територији бивше СФРЈ и другим европским земљама, Тематски зборник "Пољопривреда и рурална подручја Србије – Осетљиве тачке транзиције и компарација са другим земљама", ДАЕС и Пољопривредни факултет Београд, стр. 211-242.		
10. Закић Зорка, Стојановић Жаклина (2008): Економика аграра, Економски факултет, Београд.		
11. World Bank (2007): Agriculture for Development, World Development Report 2008, Washington DC		
12. Volk Tina (2004): Uticaj agrarne politike na razvoj poljoprivrede Slovenije u periodu tranzicije i uključenja u Evropsku uniju, DAES, Domžale.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Теоријска и интерактивна настава, консултације, семинарски рад. Провера знања у току наставе путем презентације семинарског рада, односно пројекта истраживања.		
Оцена знања		
Усмени испит и провера знања у току наставе (семинарски рад), у односу 60 : 40 поена.		

Назив предмета: Методе истраживања менаџмента у агробизнису		
Наставници: Мунђан М. Петар, Церанић М. Слободан, Живковић Љ. Драгић		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет треба да омогући студенту стицање: знања и познавања метода истраживања у области организације и економике пољопривредне производње и прехранбене индустрије.		
Исход предмета		
Савладавањем садржаја предмета студенти ће се оспособити за примену, на конкретним примерима, метода истраживања услова и резултата појединих производњи и интерпретацију добијених резултата.		
Садржај предмета		
Методе истраживања и изражавања производних капацитета у биљној и сточарској производњи и прехранбеној индустрији; Методе проучавања и рационализације рада; Методе истраживања смерова, типова, система и асортимана производње; Методе истраживања услова и резултата у биљној и сточарској производњи и прехранбеној индустрији; Појам, сврха и принципи састављања калкулација; Методе истраживања пољопривредних система – моделирање система производње и прераде пољопривредних производа; Методе истраживања и оцењивања ефикасности пољопривредних система; Методе истраживања производне усмерености и конкурентности пословних система пољопривреде и прехранбене индустрије; Методе истраживања и мерења конкурентности производње; Методе истраживања и мерења интензивности производње; Методе мерења и истраживања специјализације производње.		
Препоручена литература		
Шмођи Ш., Новковић Н., Краљевић-Балалић Марија, Каролина Кајари (2004): Увод у научни метод, Пољопривредни факултет, Нови Сад.		
Мунђан, П., Живковић Д. (2004): Менаџмент рада и производње у пољопривреди, Пољопривредни факултет, Београд.		
Мунђан П., Живковић Д. (2006): Менаџмент ратарске производње, Пољопривредни факултет, Београд.		
Крстић Б., Лучић Ђ. (2000): Организација и економика производње и прераде сточних производа, Пољопривредни факултет, Нови Сад.		
Андрић Ј. (1980): Економика механизације, Пољопривредни факултет, Нови Сад.		
Гогић П. (2005): Теорија трошкова са калкулацијама, Пољопривредни факултет, Београд.		
Андрић Ј. (1991): Трошкови и калкулације у пољопривредној производњи, Пољопривредни факултет, Београд.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада се предвиђа у појединим областима.		
Оцена знања		
Презентација пројекта 40		
Семинарски рад 30		
Усмени испит 30		

Назив предмета: Методе истраживања у трошковима, финансијама и инвестицијама агропривреде		
Наставници: Гогић М. Петар; Васиљевић Р. Зорица, Средојевић Ј. Зорица		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Изучавањем ове дисциплине студенти стичу теоријска и апликативна знања за примену метода у научноистраживачком раду у области трошкова агропривреде, финансијама и инвестицијама.		
Исход предмета		
Оспособљеност да се стечена знања о метода из области трошкова агропривреде, финансијама и инвестицијама самостално користе и преносе у практичном и научноистраживачком раду.		
Садржај предмета		
<p>Методе истраживања у трошковима агропривреде: Методе анализе динамике трошкова (синтетичка и аналитичка метода; метода производне функције; статичка, кинетичка и динамичка метода); Калкулативне методе утврђивања трошкова (метод аналитичке калкулације пуне и непотпуне цене коштања); Калкулативне методе одређивања продајне цене (метода трошкови плус, метода стопе рентабилности, гранична метода, метода лимитирајућих фактора); Методе анализе одступања трошкова у агропривреди. Методе истраживања у финансијама и инвестицијама агропривреде: Метод интересног рачуна у планирању и оцени економске ефективности инвестиција (израчунавање крајње вредности, еквивалентност периода за обрачун камате и каматних стопа, израчунавање почетне вредности; временска вредност новца; ануитетни метод); Методе анализе рачуноводствено-финансијских извештаја (метод упоређивања, метод расчлањавања); методе анализе финансијског положаја и успешности пословања (гасио анализа, анализа биланса помоћу рачуна покрића, анализа биланса помоћу нето обртног фонда, „Cash Flow“ анализа, „Funds Flow“ анализа). Методе утврђивања економске ефективности инвестиција (динамичке методе: капитална вредност, интерна каматна стопа, период враћања инвестиционих улагања, МАРИ метода; статичке методе: метод поређење просечних трошкова, метод стопе рентабилности, метод поређења добити, метод периода враћања инвестиционих улагања; методе оцене инвестиција у условима неизвесности: метод корекције дисконтне стопе, метода коефицијента еквиваленције алтернативних пројеката, метода Monte Carlo симулације, метода стабла одлучивања).</p>		
Препоручена литература		
<p>Гогић, П. (2005): Теорија трошкова са калкулацијама – у производњи и преради пољопривредних производа. Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет, Београд – Земун.</p> <p>Љутић Б. Ж. (1997): Квантитативне методе у рачуноводству и финансијама. Магистар бизнис администрације – МБА Пресс Инц, Београд.</p> <p>Марковски, С. (1991): Трошкови у пословном одлучивању. Научна књига, Београд.</p> <p>Кочовић Јелена (1999): Финансијска математика. Универзитет у Београду, Економски факултет.</p> <p>Родић Ј., Вукелић Гордана (2003): Теорија и анализа биланса. Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет, Београд.</p> <p>Одабрани релевантни радови из области методологије истраживања у трошковима, финансијама и инвестицијама агропривреде из тематских научних публикација на које упућују предметни наставници ради савладавања одређених наставних јединица и при изради семинарског радова.</p>		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Предавања, интерактивна настава, консултације и израда семинарског рада из појединих области.		
Оцена знања		
Семинарски рад: 50		Усмени испит: 50

Назив предмета: Економика природних ресурса и заштита животне средине		
Наставник: Пешић В. Радмило		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: Уредно похађање предавања и активно учешће на семинарима.		
Циљ предмета		
Предмет треба да омогући студенту стицање знања/разумевања најновијих светских достигнућа економске теорије и политике употребе обновљивих и необновљивих ресурса, принципа економике заштите животне средине.		
Исход предмета		
Предмет треба да омогући студенту стицање вештине процене вредности појединих категорија природних ресурса, креирања и спровођења политике оптималне употребе природних ресурса у агробизнису, израде анализе трошкова и добити при употреби природних ресурса у агробизнису, израде економског дела процене утицаја на животну средину инвестиционих пројеката у агробизнису.		
Садржај предмета		
Управљање обновљивим ресурсима. Модели раста залиха обновљивих ресурса. Анализе трошкова и добити од употребе обновљивих ресурса. Политика оптималне употребе обновљивих ресурса. Политика употребе ресурса у шумарству. Политика употребе ресурса у рибарству и водопривреди. Правни режими употребе обновљивих ресурса. Економске мере заштите обновљивих ресурса. Фискалне мере. Системи трансферабилних квота. Управљање необновљивим ресурсима. Анализе трошкова и добити од употребе необновљивих ресурса. Политика употребе необновљивих ресурса. Хотелингов допринос. Политика употребе минералних ресурса. Политика употребе водних ресурса. Политика употребе земљишних ресурса. Управљање отпадом. Вредновање природних ресурса и животне средине. Принципи вантржишног вредновања. Укупна економска вредност. Технике откривених преференција (метод дефанзивног понашања). Хедонистичко одређење цена. Метод путних трошкова. Технике исказаних преференција. Метод условног вредновања. Метод моделовања хипотетичког избора. Функција доза-одговор и експозиција-одговор. Трансфер корисности. Вредновање животног ризика. Вредновање ваздуха. Вредновање вода. Вредновање биодиверзитета. Одрживи развој. Принципи и компоненте одрживог развоја. Економски подстицаји за одрживи развој.		
Препоручена литература		
Пешић Радмило (2002): "Економија природних ресурса и животне средине" Пољ. факултет, Београд. Perman, R. Ma, Y. And McGilvay J. (1996): Natural Resource and Environmental Economics, Longman: London and New York Hartwick, J.M. and Olewiler, N.D. (1986): The Economics of Natural Resource Use, Harper & Row Publ.: New York. Pearce, D. W. and Turner, R.K. (1998): Economics of Natural Resources and the Environment, Harvester Wheatsheaf: New York. Tisdell, C.A. (1993): Economics of Enviromental Conservation: Economics for Environmental & Ecological Management, Elsevier: Amsterdam. Quentin Grafton R., Adamowicz W., Dupont, D., Nelson, N., Hill, R.J., Renzetti, S. (2004): The Economics of the Environment and Natural Resources, Blackwell Publ. Hanley, N., Shogren, J.F., White, B. (1997): Environmental Economics – theory and practice, Palgrave, Macmillan. Стратегија одрживог развоја Републике Србије. www.odrzivi-razvoj.sr.gov.yu		
Број часова активне наставе	предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Теоријска настава и семинари. Семинари се састоје од изагања и одбране семинарских радова студената и израде 1. и 2. колоквијума.		
Оцена знања		
Колоквијум 2 x 20; Семинарски рад 20; Усмени испит 40		

Назив предмета: Рурална социологија		
Наставник: Јелић М. Сретен		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет има за циљ да се студенти упознају са најважнијим детерминантама и променама у савременом селу, пољопривредном и аграрном раду, и начину живота у руралним насељима. Проучавање села као територијалне друштвене групе и специфичне заједнице у оквиру глобалног друштва. Утицај промена у глобалном друштву на живот и односе на селу. Овај предмет треба да упути студенте у методолошке принципе истраживања живота и рада у руралним подручјима и аграрним процесима.		
Исход предмета		
Студент стичу способности истраживања у области руралне социологије, примену метода у руралној социологији, избору подручја, проблема породичних газдинстава и породице пољопривредника, истраживању обележја рада и занимања у пољопривреди, дифузије иновација у пољопривреди, индустријализације пољопривреде и њеног утицаја на промене у начину живота у руралном друштву.		
Садржај предмета		
Предмет и задатак руралне социологије. Методе истраживања у руралној социологији. Однос глобалног и руралног друштва. Друштвене промене у демографској и социјалној структури руралног друштва. Породична газдинства и породица пољопривредника. Социолошке детерминанте рада и занимања у пољопривреди. Одређење дифузије иновација у пољопривреди. Индустријализација пољопривреде и промене у начину живота у руралним насељима. Социјална екологија у руралним насељима и пољопривреди.		
Литература		
Ц. Костић (1975): Социологија села, Завод за издавање уџбеника Србије, Београд.		
М. Митровић (1998): Социологија села, СДС. Београд.		
Мандрас А. (1987): Сељачка друштва, Глобус, Загреб.		
Вукосављевић С. (1953): Историја сељачког друштва I, II, III, САНУ, Београд.		
Ђ. Стевановић (1990): Аграрна социологија. Стручна књига. Београд.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Класична предавања, теоријске вежбе и интерактивна настава.		
Оцена знања		
Активности на предавањима 10		
Семинарски рад 40		
Усмени испит 50		

Назив предмета: Рурална економија II	
Наставник: Богданов Љ. Наталија	
Статус предмета: изборни	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: -	
Циљ предмета Циљ предмета Рурална економија II је да обезбеди потребан ниво предзнања за спровођење квалитетних истраживања из ове научне области, као и за високо компетентан практичан рад. Студенти ће се упознати са модерним теоријским концепцијама руралног развоја, институционалним механизмима подршке и њиховом координацијом, као и савременим техникама анализе, како би се оспособили за самостално изучавање ове проблематике.	
Исход предмета Студент је оспособљен да: - препозна и дефинише развојне процесе и трендове у руралним срединама и одабере адекватан научноистраживачки метод за њихово истраживање; - сагледа мултидимензионе аспекте проблема и јасно их систематизује и опише; - предложи мере и акције за интервенцију, предвиди и процени њихове очекиване ефекте и међусобно их упореди; - поседује способност критичког мишљења и евалуације.	
Садржај предмета Рурални развој – теоријске концепције, новија пракса и изазови; Рурални развој у условима трансформације пољопривреде, структурних промена и регионалних развојних диспаратитета; Институционални контекст и управљање руралним развојем - актери и институције у управљању руралним развојем; примењиване политике и мере и њихови ефекти; Методолошко-аналитички приступ специфичним темама руралног развоја; студије случаја, примери добре политике и праксе;	
Препоручена литература <ul style="list-style-type: none"> • Bogdanov Natalija (2007): "Small rural households and rural non farm economy", UNDP Belgrade • Bolleman R., Bryden J. (1997): "Rural employment –an international perspective", CAB International • Bonfiligio A., Esposti R., Sotte F. (2006): "Rural Balkans and EU Integration", Universita Politecnica della Marche, Dipartimento di Economia • De Janvry A., Murgai R., Sadoulet E. (2002): "Rural Development and Rural Policy", in Rausser G., Just R., editors, Handbook of Agricultural Economics, Elsevier, Amsterdam • Taylor, J. Edward, and Irma Adelman. (1996): "Village Economies: The Design, Estimation, and Use of Villagewide Economic Models", Cambridge: Cambridge University Press • Terluin, J. Ida (2001): "Rural regions in the EU", Groningen, Nederlands Geographical Studies • Murdoch J, Lowe P, Ward N and Marsden T (2003): "The Differentiated Countryside", London: Routledge • Закић Зорка, Стојановић Жаклина (2008): "Економика аграра", Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду. 	
Број часова активне наставе	Предавања: 5 Студијски истраживачки рад: 3
Методe извођења наставе Настава на курсу укључује следеће методе рада: <ul style="list-style-type: none"> • предавања - преношење систематских теоретских знања; • анализа препоручене литературе; • усмерена дискусија на изабране теме (радионице); • израда есеја и других облика студентских радова на задате теме - студенти треба да примене неке од научноистраживачких метода у анализи појединих проблема. 	
Оцена знања	
Усмени испит и провера знања у току наставе, у односу 60 : 40 поена.	

Назив предмета: Пословни системи у пољопривреди		
Наставник: Живковић Љ. Драгић		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет омогућује студентима стицање знања/разумевања теорије и практичне примене техничко-технолошког прогреса у глобалном развоју пословних система, визије, мисије, пословне политике, општинских циљева, стратегије, конкретизованих циљева, тактике и задатака пословних система, неизвесности, ризика и несигурности, дизајна, организационог понашања, организационих промена и развоја, организационе културе, комуникације и вођства-лидерства у пословним системима.		
Исход предмета		
Савладавањем предмета студенти су оспособљени за рад на пословима истраживања видова, места, облика и улоге глобалног развоја пословних система и оцена неизвесности ризика и несигурности у развоју пољопривредне производње; у дизајнирању модела, параметара и фактора нове организационе структуре; организационог понашања; организационим променама; организационој култури и комуникацијама и вођству у пословним системима.		
Садржај предмета		
Управљање у трансферу научних и технолошких достигнућа у пољопривредну праксу пословних система. Мере за управљање неизвесношћу, ризиком и несигурношћу, изнајажење модела, параметара и фактора организационог дизајна, организационог понашања, организационих промена и развоја организационе културе, комуникације и вођства лидерства у пословним системима.		
Препоручена литература		
Адиџес И. (2003): Kreiranje poslovnih strategija, Adizes Southeast Europe, Novi Sad. Drucker P. (1985): Inovacija i preduzetništvo – praksa i principi, P.S. “Grmeč”, Beograd. Drucker P. (1995): Menadžment za budućnost, Privredni pregled, Beograd. Howard, G. Haks, Bob Tamarkin (1996): Lider u svakom od nas – siguran put da otkrijete sebe, Poslovni sistem, “Grmeč”, Privredni pregled, Beograd. Јанићијевић И. (2002): Организационе промене и развој, ЦИД – Економски факултет, Београд, 2002.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Теоријска настава и вежбе. Вежбе прате израду тестова и семинарског рада и тимског – групног рада.		
Оцена знања		
Тест 20 Семинарски рад 30 Усмени испит 50		

Назив предмета: Управљање агромаркетингом		
Наставник: Ђоровић Т. Милутин		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет треба да омогући студенту стицање знања, односно разумевање: теорије и практичне примене истраживања агромаркетинга; теорије и аналитике тржишних структура; теорије и аналитике понашања потрошача пољопривредно-прехранбених производа, и теорије и практичне примене процеса управљања агромаркетингом.		
Исход предмета		
Студент треба да буде оспособљен за рад на пословима: истраживања агромаркетинга; истраживања структуре тржишта и понашања потрошача у агромаркетингу; управљачких функција агромаркетинга; у агромаркетинг сектору, и агромаркетинг менаџера.		
Садржај предмета		
Увод. Управљање агромаркетингом у савременој привреди. Истраживање агромаркетинга. Подручја истраживања агромеркетинга. Анализа тржишта. Потрошач у агромаркетинг истраживању. Истраживање понашања потрошача. Стратегијско планирање агромаркетинг активности. Организовање агромаркетинг активности. Контрола и ревизија агромаркетинг активности. Агромаркетинг и глобализација светске привреде. Агромаркетинг стратегије у глобалној привреди.		
Препоручена литература		
Акер, Д., Кумар, В., Деј, Г.(2008): <i>Маркетиншко истраживање</i> , Економски факултет, Београд.		
Божидаревић, Д.(2008): <i>Маркетинг пољопривредних и прехранбених производа</i> , Пољопривредни факултет, Нови Сад.		
Ђоровић, М., Томин, А.(2007): <i>Тржиште и промет пољопривредних производа</i> , Пољопривредни факултет, Београд.		
Котлер, П.(2006): <i>Управљање маркетингом</i> , Накладничка кућа Мате д.о.о., Загреб.		
Ловрета, С., Петровић, Г.(2010): <i>Трговински маркетинг</i> , Економски факултет, Београд.		
Маричић, Б.(2008): <i>Понашање потрошача</i> , Економски факултет, Београд.		
Милисављевић, М.(2006): <i>Стратегијски маркетинг</i> , Економски факултет, Београд.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методe извођења наставе		
Предавања, интерактивна настава, консултације и израда семинарског рада. Провера знања у току наставе путем презентације семинарског рада, односно пројекта.		
Оцена знања		
Усмени испит и провера знања у току наставе (оцена квалитета семинарског рада, односно презентације пројекта са одбраном), у односу 70:30.		

Назив предмета: Финансирање пословних система у пољопривреди		
Наставници: Васиљевић Р. Зорица, Зарић Д. Владе		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета Изучавањем ове дисциплине студенти стичу теоријска и истраживачка сазнања у сфери савремене теорије и праксе финансирања аграрног и руралног развоја, као и упознавање са теоријским моделима савремених аграрних финансија на микро нивоу.		
Исход предмета Оспособљеност студената да примењују и преносе стечена знања из области аграрних финансија и финансирања руралног развоја у практичном и научноистраживачком раду.		
Садржај предмета Увод у финансирање пословних система у пољопривреди. Финансије и корпоративна стратегија. Оцена стања, идентификовање проблема и налажење решења у финансирању. Микрокорпоративне финансије у агробизнису. Напредно финансијско планирање. Одлуке о расподели средстава. Трошак капитала. Структура капитала и финансирања. Политика исплате дивиденди. Спајања и преузимања. Отуђење дела предузећа. Управљање ризицима. Врсте и управљање валутним ризицима. Вредновање резултата пословања. Специјализоване финансијске институције у пољопривреди и прехранбеној индустрији и њихов утицај на развој пословних система у пољопривреди. Складишница као инструмент финансирања агробизниса. Терминско пословање. Међународни финансијски менаџмент. Структурирање трансакција у међународној трговини.		
Препоручена литература Andrić J., Vasiljević Z., Sredojević Z. J. (2005), Investicije, osnove planiranja i analize, Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun Narayanan M. P., Nanda Vikram K. (2007), Finansije za strateško odlučivanje, Mate d.o.o., Zagreb Van Horne James C., Wachowicz, Jr. John M. (2002), Osnove finansijskog menadžmenta, Mate d.o.o., Zagreb Barry, Ellinger, Hopkin, Baker (2000), Financial Management in Agriculture, Interstate Publishers, Inc. Danville, Illinois Koester, U., V. Zarić (2009): Trgovina poljoprivredno-prehrambenim proizvodima – principi i politika. Poljoprivredni fakultet Zemun - Beograd. Zarić, V. (2008): Analiza konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Srbije. Poljoprivredni fakultet Zemun - Beograd.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе 1. Усмено излагање и визуелна презентација уз коришћење одговарајуће опреме; 2. Интерактивна метода; 3. Консултације – директне и електронским путем.		
Оцена знања		
Семинарски рад 60		Усмени испит 40

Назив предмета: Рурални туризам		
Наставник: Шеварлић М. Миладин		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет треба да оспособи студента за тимски и самосталан научноистраживачки рад у области руралног туризма.		
Исход предмета		
Студент треба да буде оспособљен за: тимски и самостални рад у научноистраживачким и другим организацијама које се баве руралним туризмом, организовање и руковођење израдом домаћих и међународних научноистраживачких пројеката и студија из области руралног туризма, избор метода и критичку анализу и евалуацију истраживања ресурса и ефеката развоја руралног туризма.		
Садржај предмета		
Место и значај истраживања руралног туризма у области руралне економије. Анализа метода истраживања руралног туризма према подручју и предмету истраживања. Истраживање природних ресурса и других фактора за одрживи развој руралног туризма. Истраживање чинилаца структуре и организације домаћег и међународног руралног туризма. Истраживање тржишта и маркетинга у руралном туризму. Истраживање компатибилности етичких и економских аспеката валоризације одрживог руралног туризма и доприноса одрживом развоју локалних заједница.		
Препоручена литература		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Тодоровић М., Штетић С.</i> (2009): Рурални туризам, Географски факултет, Београд. • <i>Дојчиновић Ђукић В.</i> (1992): Сеоски туризам Србије, Туристичка штампа, Београд. • <i>Руžић Р.</i> (2009): Ruralni turizam, Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč. • <i>Стенић М.</i> (2005): Аграрна географија (одабрана поглавља), Географски факултет, Београд. • <i>Duffy R., Smith M.</i> (2003): The Ethics of Tourism Development, Routledge, London, UK • <i>Hall D., GR.</i> (2000): Tourism and Sustainable Community Development, Routledge, London, UK • <i>Hall D., Roberts L., Mitchell M.</i> (2005): New Directions in Rural Tourism, Ashagate Publishing Ltd, USA • <i>Шеварлић М.</i> (2007): Руралне манифестације у Србији: од очувања и повратка традицији до универзитетске дисциплине, Тематски зборник Мултифункционална пољопривреда и рурални развој (II) – Очување руралних вредности, ИЕП – Београд, Пољ. факултет – Нови Сад, Пољ. факултет – Земун, Економски факултет – Суботица, Институт економских наука – Београд, Academy of Economic Studies Bucharest – Romania, Institute of Agricultural Economics Bucharest – Romania, Institute for Agricultural and Food Economy Warszawa – Poland, Banat University of Agricultural Sciences Timisoara – Romania, Balkan Environmental Association (B.E.N.A.) Thesaloniki – Greece; Београд; стр. 845-851. • <i>Шеварлић М.</i> (2006): Сеоски туризам у концепту мултифункционалне пољопривреде Србије, Економика пољопривреде - Тематски број, (Год./Вол. LIII, бр./Н° ТБ, Београд, стр. 355-364. • <i>Veselinović B., Ševarlić M., Todorović Marina</i> (2007): Village Tourism as Generator of Rural Development in Serbia: Situation and Perspectives, Temathic Proceedings 100th Seminar of the EAAE <i>Development of Agriculture and Rural Areas in Central and Eastern Europe</i>, European Association of Agricultural Economists and Serbian Association of Agricultural Economists, Novi Sad, p.p. 397-402 • Зборник радова (2001, 2003): Рурални туризам и одрживи развој, I и II Форум Европске Асоцијације експерата, Крагујевац. • <i>Tomić, P., Romelić, J., Kicosev, S., Stojanovic, V., Pajovic, T., Pavlica, K., Savic, S., Čomic, Lj., Aleksic, J.</i> (2002) : „Sustainable Tourism, sustainably principles, practice and policy“, Editor: Ministry for Natural Resources and the Enviromental Protection of the Republic of Serbia. • Proceedings of the European Congress on Rural Tourism: 2nd (2005) - "Development and Integration through Rural Tourism", 3rd (2007) - "Challenges and Strategies for Rural Tourism" and 4th (2010) - "From local action to global impact"; http://www.europeanrtcongress.org • Одабрани научни радови о руралном туризму и <i>case-study</i> на интернет адресама. 		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе:		
Предавања, интерактивна настава, консултације и израда семинарког рада или пројектног задатка. Провера знања у току наставе путем презентације семинарског рада и пројекта.		
Оцена знања		
Усмени испит и провера знања у току наставе, оцена семинарског рада, односно презентације пројекта у односу 60:40.		

Назив предмета: Системи пољопривредне производње		
Наставници: Рајић Н. Зоран, Мунћан М. Петар		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет треба да пружи докторанду знања неопходна за научноистраживачки рад у области менаџмента пословних система пољопривреде и прехранбене индустрије.		
Исход предмета		
Студенти ће бити оспособљени за примену системског приступа у проучавању производних јединица различитих грана и линија пољопривреде и прехранбене индустрије.		
Садржај предмета		
Теоријске основе система производње. Системски приступ у проучавању производних јединица пољопривреде и прехранбене индустрије-обележја елемената структуре система, функционисање система, варијабле стратегије (логике) система, трансформација система. Системски приступ у проучавању грана и линија пољопривреде и прехранбене индустрије-критеријуми класификације, облици система и њихове карактеристике, системи производње као елемент конкурентности производње, вредновање система производње и избор најповољнијег решења. Системски приступ у проучавању одређеног подручја-елементи система, значај просторне дистрибуције елемената, односи целине и делова система, усклађивање елемената у циљу оптималног функционисања система у краткорочном и дугорочном периоду, вредновање система и избор најповољнијег решења.		
Препоручена литература		
Ханић Н., Митровић Ј. Ћосић Д. (1999): Увод у теорију система, ВПШ, Београд Brossier J., Bonneval L., Landais E. (1993): Syistems Studies in Agriculture and Rural Development, INRA Editions, Paris Крстић Б., Смиљић С. (2003): Теорија и пракса системског приступа пословном менаџменту у пољопривреди, Consecco Институт, Београд Арсеновић Ђ., Крстић Б. (2002): Конкурентност пољопривредних газдинстава, Пољопривредни факултет Београд и Пољопривредни факултет Српско Сарајево Крстић Б., Андрић Ј., Бајчетић Б. (1995): Модели земљорадничких газдинстава усмерених на сточарску производњу, Александрија, Београд		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методe извођења наставе		
Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада се предвиђа у појединим областима.		
Оцена знања		
Презентација пројекта 40 Семинарски рад 30 Усмени испит 30		

Назив предмета: Економика органске производње		
Наставник: Средојевић Ј. Зорица		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета Изучавањем ове дисциплине студенти стичу теоријска и истраживачка сазнања у сфери економских могућности обављања пољопривредне производње у условима очувања животне средине		
Исход предмета Оспособљеност студената да примењују и преносе стечена знања из области економике органске производње у практичном и научноистраживачком раду.		
Садржај предмета Пољопривредна производња и одрживи развој. Основни принципи економије пољопривредне производње. Одрживи развој - појам и генеза. Ограничавајући фактори одрживог развоја пољопривреде. Природни ресурси као ограничавајући фактори производње. Економика природних ресурса и екстерни ефекти. Cost-Benefit анализа коришћења природних ресурса за обављање пољопривредне производње. Досадашњи развој пољопривредне производње и утицај на животну средину. Употреба хемијских средстава и њихово учешће у цени коштања производа. Економско - еколошка еволуција метода у заштити биља, примени минералних ђубрива, коришћења механизације и извођења мера мелиорација. Економско-еколошке последице развоја пољопривреде. Пољопривредна производња као фактор деструкције и загађивања природне средине. Утицај биљне производње на загађивање природне средине. Сточарска производња као извор загађивања природне средине. Конвенционална и алтернативна пољопривредна производња. Заступљеност органске производње у земљама европске уније и свету. Могућности развоја органске пољопривреде у Србији. Принципи органске пољопривреде и ефикасност производње производне јединице. Проблем изражене супротности између квантитета и квалитета. Модели пољопривредних производних јединица при конвенционалном и алтернативном начину пољопривредне производње. Утврђивање максималног економског резултата производне јединице уз достизање еколошког оптимума. Економска анализа примена рационалнијег начина извођења агротехничких мера. Cost-Benefit анализа појединих производњи производне јединице. Процена економских резултата пољопривредне производне јединице. Утврђивање минималне цене производа органског порекла.		
Препоручена литература Средојевић Ј. З. (2002): Економски проблеми еколошке пољопривреде, Пољопривредни факултет, Београд – Земун. Милић Д., Средојевић Ј. З. (2004): Организација и економика пословања, Пољопривредни факултет, Нови Сад и Пољопривредни факултет, Београд. Pesek J. et al. (1989): Alternative Agriculture, National Academy Press, Washington, D. C. Boardman E. A. (2001): Cost-Benefit Analysis: Concepts and Practice, California State. University-Sacramento.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада се предвиђа у појединим областима.		
Оцена знања		
Семинарски рад 60		Усмени испит 40

Назив предмета: Пројект менаџмент		
Наставник: Церанић М. Слободан		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Предмет треба да докторанду пружи знања неопходна за научноистраживачки рад у области пројектовања и менаџмента у предузећу, упозна га са основама пројект менаџмента, функцијама менаџмента и везама са другим системима.		
Исход предмета		
Предмет треба да оспособи докторанда за научноистраживачки рад у области пројектовања и менаџмента у предузећу.		
Садржај предмета		
Увод у пројект менаџмент. Раст и развој пројект менаџмента (основни системи менаџмента, развој пројект менаџмента, животни циклус пројекта, методологија пројект менаџмента). Функције менаџмента (извршење пројекта, контрола пројекта, ограничења пројекта, руковођење, менаџмент политика и процедуре). Менаџмент и информациони систем-примена информационог система, системи за подршку одлучивању, управљање помоћу циљева, менаџмент информационог система). Менаџмент квалитета (дефинисање квалитета, унапређење квалитета, цена квалитета ISO 9000, одговорност за квалитет, total quality management (TQM). Менаџмент и предузеће (међусобни односи у предузећу, посао, етика и друштво, интернационални менаџмент, стратегијски менаџмент, организационе промене.		
Препоручена литература		
Ronald, D., Kay, Wieliham M. Edwarda, Patricia A. Duffy (2004): Farm Managemet, Mc Graw-Hill, New York		
Церанић, С. (2007): Планирање у агробизнису, Пољопривредни факултет, Београд		
James C. Sydney, Eberle R., Phielip (2000): Economic & Business Principles in Farm Planirang & Production. Iowa State University Press. Ames		
Baker A. Gregory, Grcheewald Orlen, Gorman D. Wiliam (2002): Introduction to Foodand Agribusiness Menegement, Prentice Hall, New Jersay		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Теоријска и интерактивна настава.		
Оцена знања		
Семинарски рад 30		
Презентација 20		
Усмени испит 50		

Назив предмета: Економика инвестиција		
Наставници: Гогић М. Петар, Ивановић М. Сањин		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета Изучавањем ове дисциплине студенти стичу знања о методологији планирања и анализе инвестиција у научноистраживачком раду у области економике и организације производње и прераде пољопривредних производа.		
Исход предмета: Оспособљеност студента да стечена знања самостално и тимски користи при избору методологије и анализи процеса инвестирања у предузећима и газдинствима, учествовању и руковођењу домаћих и међународних научноистраживачких пројекатима и студијама, тимском и самосталном раду у научно.истраживачким институцијама, државним и другим одганизацијама које се баве проблематиком планирања и анализе инвестиција.		
Садржај предмета Место и значај истраживања инвестиција као фактор дугорочне развојне политике у условима техничког прогреса; Анализа концепта планирања и припреме реализације инвестиција у производњи и преради пољопривредних производа; Анализа квантитативних и квалитативних метода у истраживањима улоге, значаја и доприноса инвестиција за остваривање развојних циљева у пољопривреди и прехрамбеној индустрији; Истраживање и анализа утицаја техничких, организационих и економских фактора на ефективност инвестиција у производњи и преради пољопривредних производа; Критички осврт на различите фазе економског пројектовања инвестиција у производњи и преради пољопривредних производа; Истраживање и анализа потребних инвестиција у појединим гранама пољопривреде и прехрамбене индустрије; Анализа економске и финансијске оправданости инвестиција у појединим гранама пољопривреде и прехрамбене индустрије у очекиваним и неизвесним условима привређивања; Истраживање доприноса инвестиција за развој пољопривреде и прехрамбене индустрије.		
Препоручена литература 1. Андрић, Ј., Васиљевић Зорица, Средојевић Зорица: Инвестиције - основе планирања и анализе. Универзитет у Београду - Пољопривредни факултет, Београд – Земун, 2005. 2. Brigham, F.E., Gapenski, L.C. (1997): Financial Management – Theory and Practice. Eight Edition, The Dryden Press. 3. Brealey, R.A., Myers, S.C. (2003): Capital Investment and Valuation. McGraw-Hill, New York. 4. Гогић, П.: Теорија трошкова са калкулацијама – у производњи и преради пољопривредних производа. Друго допуњено и измењено издање, Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет, Београд – Земун, 2009. 5. Јовановић, П.: Управљање инвестицијама. ФОН, Београд, 2006. Одабрани релевантни радови из области економике инвестицијама из тематских научних публикација и одговарајућих пројеката на које упућују предметни наставници ради савладавања одређених наставних јединица и при изради семинарског радова.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, консултације и израда семинарског рада из појединих области.		
Оцена знања		
Семинарски рад: 50		Усмени испит: 50

Назив предмета: Светска пољопривреда и прехранбена сигурност		
Наставници: Божић Г. Драгица, Шеварлић М. Миладин		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета Предмет треба да омогући студенту разумевање теорије и практичне примене истраживања у светској пољопривреди и прехранбеној сигурности становништва, различитих концепцијских приступа у формулисању стратегија развоја пољопривреде и обезбеђењу глобалне, регионалне и националне прехранбене сигурности.		
Исход предмета СТИЦАЊЕ способности за обављање истраживања и руковођења научноистраживачким пројектима у области развоја пољопривреде и прехранбене сигурности становништва. Способност ефикасног учења, критичког мишљења, индивидуалног и тимског рада и евалуације наставе.		
Садржај предмета Увод. Светски прехранбени систем. Прехранбена сигурност – први миленијумски циљ развоја. Тенденције развоја пољопривреде, прехранбене индустрије и прехранбене сигурности у свету, регионима и земљама. Коришћење природних ресурса, индустријских инпута и импликације климатских промена на пољопривредну производњу и прехранбену сигурност. Глобализација производње и либерализација промета хране. Улога међународних организација у развоју пољопривреде, прехранбене индустрије и прехранбене сигурности. Стандардизација и хармонизација легислативе у производњи и промету хране као чинилац прехранбене безбедности. Економска политика и исхрана становништва. Пројекције развоја пољопривреде, прехранбене индустрије и прехранбене сигурности.		
Препоручена литература 1. Божић Драгица (2005): Квалитет исхране становништва Европске уније и Србије, ДАЕС, Београд. 2. Development of Agriculture and Rural Areas in Central and Eastern Europe, Thematic Proceedings 100th Seminar of the European Association of Agricultural Economists, EAAE and SAAE, Novi Sad, 2008 3. FAO (2002): World Agriculture Towards 2015/2030, Rome. 4. Шеварлић М. (2000): Регионални аспекти прехранбене сигурности у Србији, у монографији „Регионални развој и демографски токови балканских земаља“, Економски фак., Ниш, стр. 315-324. 5. Шеварлић М. (2002): Земљиште као фактор прехранбене сигурности балканских земаља, Тематски зборник “Производња хране – чинилац регионалне интеграције на Балкану”, Институт за економику пољопривреде и Институт за агрономију Пољопривредног факултета – Београд, Институт за економику пољопривреде и социологију села – Нови Сад, стр. 63-74. 6. Tomić D., Ševarlić M., Nikolić Marija (2010): Stanje i perspektive prehranbene bezbednosti u svetu i Srbiji. Tematski zbornik „Agrarna i ruralna politika u Srbiji – 3 – Održivost agroprivrede, zadrugarstva i ruralnih područja“, Друштво agrarnih ekonomista Srbije i Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 39-60. 7. Закић Зорка, Стојановић Жаклина (2008): Економика аграра, Економски факултет, Београд. 8. Witold-Roger Pogonietz, Alberto Zezza, Klaus Frohberg and Kostas G. Stamoulis (2000): Perspectives on Agriculture in Transition: Analytical Issues, Modelling Approaches, and Case Study Results, IAMO Halle (Salle), Germany; FAO, Rome, Italy. 9. Winters A. L., (2000): Trade Liberalisation and Poverty, www.worldbank.org/poverty/wdrpoverty/winters.htm 10. World Bank (2007): Agriculture for Development, World Development Report 2008, Washington DC 10. FAO: The State of Food and Agriculture (SOFA), Rome, http://www.fao.org/publications/sofa/en/ ; 11. FAO: The State of Food Insecurity in the World, Economic crises-impacts and lessons Learned, Roma; http://www.fao.org/publications/sofi/en/ ; Остала релевантна литература чији списак предметни наставници достављају пре почетка наставе.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе Теоријска и интерактивна настава, консултације, семинарски рад.		
Оцена знања		
Усмени испит и провера знања у току наставе (семинарски рад), у односу 60 : 40 поена.		

Назив предмета: Управљање трошковима		
Наставник: Гогоћ М. Петар		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета		
Изучавањем ове дисциплине студенти стичу теоријска и апликативна знања за примену планирања и анализе трошкова у научноистраживачком раду у области економике и организације производних јединица за производњу и прераду пољопривредних производа.		
Исход предмета		
Оспособљеност студената да примењују и преносе стечена знања из области планирања и анализе трошкова у практичном и научноистраживачком раду.		
Садржај предмета		
Процес управљања трошковима предузећа и газдинства. Стварни, плански и стандардни трошкови; Теорије и модели динамике трошкова; Реагивност трошкова и пословно одлучивање; Методе утврђивања продајних цена. Планирање трошкова и пословног резултата помоћу анализе преломне тачке. Контрола трошкова: Управљање трошковима залиха. Управљање трошковима по активностима. Примена метода симулације у планирању и контроли трошкова. Информациона подршка планирању и контроли трошкова. Одлучивање о трошковима и ценама у условима дисконтинуитета. Апликативна примена анализе управљања трошковима у научноистраживачком раду.		
Препоручена литература		
Илић Б., Милићевић Б. (2005): Управљање трошковима, Универзитет у Београду – ФОН, Београд.		
Марковски С. (1991): Трошкови у пословном одлучивању, Научна књига, Београд.		
Гогоћ П. (2005): Теорија трошкова са калкулацијама – у производњи и преради пољопривредних производа, Универзитет у Београду – Пољопривредни факултет, Београд – Земун.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе		
Теоријска и интерактивна настава ће се држати у свим областима. Израда и одбрана самосталног рада се предвиђа у појединим областима.		
Оцена знања		
Презентација пројекта 60		Усмени испит 40

Назив предмета: Процена вредности пољопривредних предузећа		
Наставник: Ивановић М. Сањин		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: -		
Циљ предмета Изучавањем ове дисциплине студенти стичу теоријска и истраживачка сазнања у свери процене вредности предузећа из агропривреде.		
Исход предмета Оспособљеност студената да самостално примењују и преносе стечена знања из области процене предузећа и других пословних система агропривреде у практичном и научноистраживачком раду.		
Садржај предмета Општа теорија процене вредности предузећа. Преглед теорија процене предузећа посматрано кроз теорију и науку и примена у пракси. Дефиниција вредности предузећа и стандарди за процену вредности предузећа: Дефиниција вредности предузећа. Стандарди и препреке за процену вредности предузећа. Развојни процеси вредности предузећа. Приступ процени вредности предузећа: Дефиниција задатка процене. Оцена привредних прилика, тржишта и културне способности процењивања предузећа. Финансијска анализа. Методе процене вредности предузећа: Метода процене супстанце (књиговодствена вредност супстанце, коригована књиговодствена вредност супстанце, репродукциона вредност супстанце – са нагласком на специфичности процене пољопривредног земљишта и биолошких основних средстава). Приносна метода процене. Цена капитала. Статичка приносна вредност (за директну процену нето активе – са специфичностима утврђивања стабилизационог резултата код пољопривредних предузећа и проблемом индиректне процене нето активе због израза осцилације висине обртних средстава код пољопривредних предузећа). Динамичке приносне методе (за директну процену нето активе, за индиректну процену нето активе – са специфичним пројекцијама резултата код пољопривредних предузећа). Остале методе процењивања вредности предузећа. Тестирање прихватљивости процене вредности предузећа.		
Препоручена литература Вукелић Гордана (1998): Процена вредности пољопривредног предузећа. Задужбина Андрејевић, Београд. Родић Ј. (1993): Пословне финансије и процена вредности предузећа. Економика, Београд. Илић Г., Стевановић Н. (1994): Процена вредности предузећа – принципи и методе. Савез рачуновођа и ревизора Србије.		
Број часова активне наставе	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 3
Методе извођења наставе 1. Усмено излагање и визуелна презентација уз коришћење одговарајуће опреме; 2. Интерактивна метода; 3. Консултације – директне и електронским путем.		
Оцена знања		
Семинарски рад 60 Усмени испит 40		